

หัวข้อภาคนิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับอาเซียนในทศวรรษ 1990 และศตวรรษที่ 21 (ค.ศ.1991- 2009) The Relations between India and ASEAN in the 1990s as well as the 21 st Century (1991 – 2009)
ชื่อผู้เขียน	นางสาว วรณนชิฎา โอสถ Miss Wanshida O-sot
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ. ดร. จรัญ มะลูลีม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับอาเซียนในทศวรรษ 1990 และศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 1991-2009)” นี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า หลังจากอินเดียได้ปฏิรูปเศรษฐกิจใน ค.ศ. 1991 จึงส่งผลให้อินเดียกลายเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการขยายการค้าการลงทุน ด้วยจำนวนประชากรที่มีมากเป็นอันดับสองของโลกรองจากจีน มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีศักยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อินเดียยังเป็นหนึ่งในประเทศที่สามารถเปลี่ยนผ่านประวัติศาสตร์เศรษฐกิจจากประเทศที่ยากจนและด้อยพัฒนา มาเป็นประเทศกำลังพัฒนาและจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในศตวรรษที่ 21 นี้ นอกจากนี้ อินเดียยังอยู่ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ของโลก หรือ BRICS ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ ซึ่งมีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ทำให้อินเดียในศตวรรษที่ 21 อาจจะเป็นอำนาจเศรษฐกิจใหม่ที่มีบทบาทโดดเด่นขึ้นมาในเวทีโลก อินเดียจึงเป็นประเทศที่ได้รับความสนใจจากนานาชาติ

ทางด้านอาเซียนแม้ว่าจะผ่านช่วงแห่งความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในทศวรรษ 1990 มาแล้ว แต่ในศตวรรษที่ 21 อาเซียนก็ยังเป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยในช่วง ค.ศ. 2004-2006 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจโลก โดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 3.6 ทั้งนี้ การค้าของอาเซียนได้เข้ามามีบทบาทในเวทีการค้าโลกมากขึ้น มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งการนำเข้าและส่งออก อาเซียนจึงยังเป็นภูมิภาคที่ได้รับความสนใจจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจเศรษฐกิจใหม่อย่างอินเดียด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างหนึ่งประเทศกับอีกหนึ่งภูมิภาคที่กำลังก้าวขึ้นมา มีบทบาทโดดเด่นในเวทีโลกอย่างอินเดียและอาเซียน รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับอาเซียนดำเนินไปในทิศทางดังกล่าว จึงเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่น่าสนใจและควรนำมาทำการศึกษวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้อินเดียดำเนินความสัมพันธ์กับอาเซียนในทศวรรษ 1990 จนถึงปัจจุบันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพราะการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การล่มสลายของระบอบคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออกและสหภาพโซเวียตนั้นทำให้อินเดียขาดที่พึ่งทางเศรษฐกิจและคู่ค้าเดิม อินเดียจึงต้องหาทางเลือกใหม่จึงมองมาทางตะวันออกและเห็นอาเซียนซึ่งกำลังมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรืองในต้นทศวรรษ 1990 และยังคงอยู่ในภูมิภาคที่มีอาณาเขตใกล้ชิดกัน จึงเป็นปัจจัยผลักดันให้อินเดียสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับอาเซียนทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ทศวรรษ 1990 มาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ ผลประโยชน์แห่งชาติก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ผลักดันอินเดียให้พยายามสร้างเสริมความร่วมมือกับอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับอาเซียนในทศวรรษ 1990 จนถึงปัจจุบัน ทั้งด้านการเมือง เช่น การเข้าเป็นคู่เจรจาเฉพาะด้านของ ASEAN ใน ค.ศ. 1992 และเป็นคู่เจรจาโดยสมบูรณ์เมื่อ ค.ศ. 1995, ด้านความมั่นคง เช่น การเข้าร่วมประชุม ARF ตั้งแต่ ค.ศ. 1996 การร่วมซ้อมรบและลาดตระเวนกับประเทศต่างๆในอาเซียน, และด้านเศรษฐกิจ เช่น การจัดตั้งข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับชาติอาเซียนทั้งพหุภาคีและทวิภาคี เช่น ข้อตกลงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอินเดีย-อาเซียนซึ่งลงนามเฉพาะด้านการค้าสินค้าเมื่อ 13 สิงหาคม 2009, ความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินเดีย-สิงคโปร์ หรือ CECA (India-Singapore Comprehensive Economic Cooperation Agreement) ลงนามเมื่อ 8 เมษายน 2003, กรอบความตกลงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ลงนามเมื่อ 9 ตุลาคม 2003 ซึ่งความร่วมมือต่าง ๆ ที่กล่าวมาล้วนเป็นประโยชน์ต่ออินเดียทั้งสิ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับอาเซียนมีแนวโน้มที่จะใกล้ชิดมากขึ้น โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจเพราะหลังจากที่ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าระหว่างอาเซียนกับอินเดียเมื่อเดือนสิงหาคม 2009 ก็ได้พยายามดำเนินการต่อไปในส่วนของความตกลงภาคบริการและภาคการลงทุนเพื่อให้ความตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับอินเดียมีความครอบคลุมทุกสาขาความร่วมมือโดยเร็วที่สุด โดยตั้งเป้าหมายการค้ารวมไว้ที่ 50,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายใน ค.ศ. 2010 และ 70,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ สำหรับสองปีข้างหน้า

ทั้งนี้ ยังมีความร่วมมือด้านอื่นๆที่อินเดียเสนอให้จัดตั้งในอนาคต เช่น การพัฒนาโครงการความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอินเดีย, การตั้งคณะหารืออินเดีย-อาเซียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้ระหว่างทั้งสองภูมิภาค และหารือเกี่ยวกับสาขาความร่วมมือในอนาคต นอกจากนี้ อินเดียได้ให้การสนับสนุนงบประมาณมูลค่า 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายใต้กองทุน ASEAN-India Cooperation Fund และกองทุน ASEAN Development Fund และเสนอให้มีการจัดตั้งเครือข่าย ASEAN-India Climate Change เพื่อรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ซึ่งการริเริ่มความร่วมมือต่างๆนี้ ย่อมส่งผลให้อินเดียกับอาเซียนมีทิศทางการดำเนินความสัมพันธ์ในอนาคตที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น